

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3, 5 ja 6 kohta, 4 §:n 3 momentti ja 9 §, 2 ja 3 luku sekä 14 luvun 1 §:n 4 momentti ja 2 §:n otsikko ja 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 14 luvun 1 §:n 4 momentti laissa 1456/2016, 1 luvun 3 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1371/2014, 1 luvun 9 § laissa 1452/2016 sekä 14 luvun 2 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 422/2021, ja

lisätään 1 luvun 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1050/2013, 1366/2014, 1371/2014, 1456/2016 ja 548/2017, uusi 3 a ja 6 a kohta seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *työttömällä* henkilöä:

a) joka ei ole työsuhteessa, ellei hän ole kokonaan lomautettu tai hänen säännöllinen viikoittainen työskentelyaikansa ole alle neljä tuntia viikossa taikka hänen vaihtelevaa työaikaansa koskevassa työsopimuksessaan taattu vähimmäistyöaikansa ole alle neljä tuntia viikossa;

b) joka ei työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään yhdenjaksoisesti yli kahta viikkoa, tai jolla on oikeus työttömyysetuuteen yritystoiminnan ja omassa työssä työllistymisen estämättä työttömyysturvalain 2 luvun 5 a §:n perusteella; ja

c) joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija tai jolla on oikeus työttömyysetuuteen opintojen estämättä työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella;

3 a) *työttömyysuhan alaisella* henkilöä, joka ei ole työtön ja joka on vaarassa jäädä työttömäksi kahden viikon kuluessa;

5) *työllistymissuunnitelmalla* työ- ja elinkeinotoimiston yhdessä työnhakijan kanssa laatimaa suunnitelmaa;

6) *työllistymissuunnitelmaa korvaavalla suunnitelmalla* kuntouttavasta työtoiminnasta annettussa laissa (189/2001) tarkoitettua aktivointisuunnitelmaa, kotoutumisen edistämisestä annettussa laissa (1386/2010) tarkoitettua kotoutumissuunnitelmaa ja työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa (1369/2014) tarkoitettua monialaista työllistymissuunnitelmaa;

6 a) *työnhakuvelvollisuudella* 3 luvussa tarkoitettua työllistymissuunnitelmaan sisältyvää työnhakijan velvollisuutta hakea työmahdollisuuksia tarkastelujakson kuluessa työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä;

4 §

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tarjoaminen

Julkisia työvoima- ja yrityspalveluita tarjotaan asiakkaiden omatoimisesti käytettävänä palveluina ja henkilökohtaisena palveluna. Asiakkaan asiointitapa sekä yhteydenpito julkisia työvoima- ja yrityspalveluita tarjoavan viranomaisen ja asiakkaan välillä määräytyvät tämän lain ja arvioidun palvelutarpeen perusteella.

9 §

Työnhakijan asuinpaikka ja työssäkäyntialue

Työnhakijan on ilmoitettava työ- ja elinkeinoviranomaiselle yhteystietonsa, joiden avulla hänet voidaan viivytyksettä tavoittaa, sekä näiden yhteystietojen muutoksista.

Jos muuhun arvioon ei ole aihetta, työnhakijan katsotaan tätä lakia sovellettaessa ensisijaisesti asuvan hänen työvoimaviranomaiselle ilmoittamassaan osoitteessa ja toissijaisesti väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa osoitteessa.

Henkilön työssäkäyntialue ulottuu 80 kilometrin etäisyydelle hänen tosiasiallisesta asuinpaikastaan.

2 luku

Työnhakijan palveluprosessi

1 §

Työnhaun käynnistäminen

Henkilöasiakkaan työnhaku käynnistyy sinä päivänä, kun hän pyytää sitä sähköisesti siihen tarkoitettuun verkkopalveluun tai henkilökohtaisesti työ- ja elinkeinotoimistossa ja hänet rekisteröidään työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään. Työ- ja elinkeinoviranomainen voi hyväksyä muullakin tavoin esitetyn pyynnön.

Työnhakijaksi rekisteröimisen edellytyksenä on, että henkilöasiakas:

1) antaa työllistymisen ja julkisten työvoimapalvelujen tarjoamisen kannalta tarpeelliset tiedot työkokemuksestaan, koulutuksestaan ja muusta osaamisestaan sekä työkyvystään;

2) ilmoittaa osoitteensa ja muut yhteystietonsa, joiden avulla hänet voidaan viivytyksettä tavoittaa; ja

3) suorittaa muut häneltä edellytetyt työnhakijan palveluprosessiin liittyvät toimet.

Ellei Suomea velvoittavista kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu, ulkomaan kansalaisen ja kansalaisuutta vailla olevan henkilön rekisteröiminen työnhakijaksi edellyttää lisäksi, että henkilöllä on:

1) Suomea velvoittavien työvoiman vapaata liikkuvuutta koskevien kansainvälisten sopimusten perusteella oikeus saapua Suomeen hakemaan työtä ja oikeus tehdä ansiotyötä Suomessa ilman työ- ja elinkeinotoimiston työvoimapoliittista harkintaa; tai

2) oikeus ansiotyöhön myönnetyn oleskeluluvan nojalla eikä oleskelulupaan liity työnantajaa koskevia rajoituksia.

Jos henkilöasiakasta ei voida rekisteröidä työnhakijaksi, työ- ja elinkeinotoimisto antaa päätöksen työnhakijaksi rekisteröimisen epäämisestä.

2 §

Työnhaun voimassaolon päätyminen

Työnhaun voimassaolo päättyy, jos työnhakija:

1) ilmoittaa työ- ja elinkeinoviranomaiselle, ettei hän enää halua pitää työnhakuaan voimassa tai ei uusi työnhakunsa voimassaoloa;

2) ei esitä työ- ja elinkeinotoimiston asettamassa määräajassa työllistymisen ja julkisten työvoimapalvelujen tarjoamisen kannalta tarpeellisia selvityksiä työkokemuksestaan, koulutuksestaan ja muusta osaamisestaan sekä työkyvystään;

3) jättää 12 kuukauden tarkastelujakson aikana toistuvasti asioimatta työ- ja elinkeinoviranomaisen kanssa sen antamassa määräajassa ja edellyttämällä tavalla.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuna asioimisena pidetään myös saapumista alkuhaastatteluun, työnhakukeskusteluun ja täydentävään työnhakukeskusteluun henkilön itse siihen tarkoitettuun verkkopalvelussa varaamana aikana.

Ulkomaan kansalaisen ja kansalaisuutta vailla olevan työnhakijan työnhaun voimassaolo päättyy myös, jos hän ei enää täytä 1 §:n 3 momentissa säädettyjä työnhakijaksi rekisteröimisen edellytyksiä.

3 §

Työnhaun käynnistäminen uudelleen

Työnhaun voimassaolon päätyttyä työnhaun voi käynnistää uudelleen noudattaen, mitä 1 §:ssä säädetään. Työnhaun uudelleen käynnistäminen edellyttää lisäksi, että henkilöasiakas pyytäänsä työnhaun käynnistämistä esittää työ- ja elinkeinotoimistolle sen pyytämät selvitykset, jos työnhaun voimassaolo on päättynyt 2 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella.

Työ- ja elinkeinoviranomainen voi rajoittaa henkilön oikeutta käynnistää työnhaku sähköisesti siihen tarkoitettuun verkkopalveluun, jos työnhaun voimassaolo on päättynyt 2 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan perusteella.

4 §

Työnhakijan informointi

Työ- ja elinkeinoviranomaisen tulee informoida työnhakijaa työnhakijaksi rekisteröimisen yhteydessä tai viipymättä sen jälkeen työllistymissuunnitelmaan sisällytettävästä työnhakuvollisuudesta ja muista työnhakuun liittyvistä seikoista, tarjolla olevista julkisista työvoima- ja yrityspalveluista, työnhaun voimassaolon edellytyksistä sekä muutosturvasta.

Työ- ja elinkeinoviranomaisen on lisäksi tarvittaessa informoitava työnhakijaa hänen työnhakuaan ja työllistymistään edistävästä muista palveluista sekä työttömyysetuuden hakemisesta ja työttömyysetuuden saamisen keskeisistä työvoimapoliittisista edellytyksistä.

5 §

Alkuhaastattelun järjestäminen

Työ- ja elinkeinotoimisto järjestää työnhakijalle alkuhaastattelun tai täydentävän työnhakukeskustelun viiden arkipäivän kuluessa työhaun alkamisesta. Jos työnhakijalle järjestetään täydentävä työnhakukeskustelu, alkuhaastattelu on järjestettävä viipymättä tämän jälkeen.

Uusi alkuhaastattelu järjestetään vain, jos työhaun päättymisestä on kulunut vähintään kuusi kuukautta ja henkilö rekisteröidään uudelleen työnhakijaksi.

Alkuhaastattelu järjestetään työ- ja elinkeinotoimistossa, ellei muu järjestämistapa ole tarkoituksenmukaisempi painavasta syystä.

6 §

Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen

Työ- ja elinkeinotoimisto järjestää:

1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle viisi täydentävää työnhakukeskustelua alkuhaastattelua seuraavan kolmen kuukauden aikana; täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään kuitenkin neljä, jos alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu;

2) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle sekä muulle osa-aikaisessa työsuhteessa olevalle tai työaikaa lyhentämällä lomautetulle työnhakijalle työnhakukeskustelun aina, kun alkuhaastattelusta tai edellisestä tämän kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta;

3) työttömälle työnhakijalle kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina, kun alkuhaastattelusta tai edellisestä tämän kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kuusi kuukautta;

4) henkilöasiakkaalle 1—3 kohdassa säädetyn lisäksi täydentäviä työnhakukeskusteluja tämän palvelutarpeen edellyttämällä tavalla.

Työnhakukeskustelut ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut täydentävät työnhakukeskustelut järjestetään myös työvoimakoulutuksessa olevalle, tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22—24 §:ssä tarkoitettulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna opiskelevalle sekä palkkatuetussa työssä ja kuntoutuksessa olevalle työnhakijalle, vaikka hän ei olisi työtön tai työttömyysuhan alainen, jos työvoimakoulutuksen arvioitu kesto on enintään kuukausi, työnhakija opiskelee työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja arviolta enintään kuukauden tai palkkatukijakson tai yhdenjaksoisen kuntoutuksen arvioitu kesto on enintään kuukausi.

Työnhakukeskustelu ja täydentävä työnhakukeskustelu järjestetään työnhakijan palvelutarve ja olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Työnhakukeskustelua ja 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakijan työnhaku on päättymässä kuukauden kuluessa. Jos työnhakija on lomautettu, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään vain työnhakijan pyynnöstä.

7 §

Työnhakukeskustelua ja täydentävää työnhakukeskustelua koskevat poikkeukset

Vaikka työnhakija olisi työtön tai työttömyysuhan alainen, työnhakukeskustelua ja 6 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakija:

1) opiskelee arviolta yli kuukauden kestävässä työvoimakoulutuksessa;

2) opiskelee omaehtoisia opintoja tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22—24 §:ssä tarkoitettulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna arviolta yli kuukauden;

- 3) osallistuu arviolta yli kuukauden kestävään 4 luvussa tarkoitettuun työkokeiluun;
- 4) on arviolta yli kuukauden ajan palkkatuetussa työssä; tai
- 5) on arviolta yli kuukauden kestävässä yhdenjaksoisessa kuntoutuksessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa työnhakijalle järjestetään työnhakukeskustelu kuukautta ennen työvoimakoulutuksen, työttömyysetuudella tuetun opiskelun, työkokeilun, palkkatukijakson tai kuntoutuksen arvioitua päättymistä. Työnhakukeskustelun jälkeen järjestetään kuukauden aikana täydentävä työnhakukeskustelu, ellei sen järjestäminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Työnantajan kanssa yhteishankintana hankittuun tai vastaavalla tavalla järjestettyyn työvoimakoulutukseen osallistuvalla työnhakijalle järjestetään työnhakukeskustelu ja täydentävä työnhakukeskustelu vain, jos siihen on työnhakijan työllistymiseen tai palvelutarpeeseen liittyvä painava syy.

8 §

Alkuhaastattelun sisältö

Alkuhaastattelussa työ- ja elinkeinotoimisto tekee arvion työnhakijan edellytyksistä hakea työtä ja työllistyä sekä työnhakua ja työllistymistä tukevasta palvelutarpeesta. Arvion pohjalta laaditaan työllistymissuunnitelma, ellei työnhakijalle ole laadittu työllistymissuunnitelmaa korvaavaa suunnitelmaa.

Lisäksi työ- ja elinkeinotoimisto ohjaa alkuhaastattelussa työnhakijaa hakemaan hänelle sopivia työmahdollisuuksia ja hakeutumaan tarpeellisiin palveluihin. Alkuhaastattelussa työnhakijalle kerrotaan hänelle tarjottavista palveluista ja sovitaan asiointitavasta sekä muusta yhteydenpidosta työ- ja elinkeinoviranomaisen ja työnhakijan välillä.

9 §

Työnhakukeskustelun sisältö

Työnhakukeskustelussa työ- ja elinkeinotoimisto ohjaa työnhakijaa hakemaan hänelle sopivia työmahdollisuuksia sekä tukee työnhakijan työnhakua. Lisäksi työnhakija ohjataan tarpeellisiin palveluihin.

Työnhakukeskustelussa tarkistetaan työnhakijan palvelutarvetta koskevaa arviota ja laaditaan tai tarkistetaan työllistymissuunnitelma.

10 §

Täydentävän työnhakukeskustelun sisältö

Täydentävä työnhakukeskustelu painottuu työnhakijan palvelutarvetta koskevan arvion perusteella työhaun tukemiseen tai siinä jatketaan työnhakijan palvelutarpeen selvittämistä ja työnhakijan ohjaamista tarpeellisiin palveluihin.

Jos täydentävä työnhakukeskustelu järjestetään ennen alkuhaastattelua, täydentävässä työnhakukeskustelussa laaditaan työllistymissuunnitelma, ellei työnhakijalle ole laadittu työllistymissuunnitelmaa korvaavaa suunnitelmaa. Myöhemmin järjestettävässä täydentävässä työnhakukeskustelussa voidaan laatia tai tarkistaa työllistymissuunnitelma.

Täydentävän työnhakukeskustelun asemesta työnhakijalle voidaan tarjota muuta vastaavaa työnhakua tai työllistymisen edellytysten parantamista tukevaa henkilökohtaista palvelua.

11 §

Palvelutarpeen arvioiminen

Työ- ja elinkeinotoimiston arviossa työnhakijan palvelutarpeesta otetaan huomioon ainakin työnhakijan:

- 1) osaaminen ja ammattitaito sekä hänen omat tavoitteensa niiden kehittämiseksi;
- 2) työnhakuun ja työllistymisen edellytyksiin vaikuttava työ- ja toimintakyky;
- 3) työnhakutaidot ja muut työllistymiseen vaikuttavat seikat;
- 4) työttömäksi jäämisen ja työttömyyden pitkittymisen todennäköisyys.

Palvelutarpeen selvittämiseksi työnhakija voidaan ohjata työkyvyn tutkimuksiin ja arviointeihin sekä muihin asiantuntija-arviointeihin. Työnhakijan osaamisen kehittämistä voidaan arvioida yhteistyössä koulutuspalveluiden tuottajien kanssa ja työnhakijan työ- ja toimintakykyä yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien kanssa.

12 §

Työllistymissuunnitelman sisältö

Työllistymissuunnitelmaan sisällytetään työnhakuvelvollisuus ja muita työnhakuun tai yritys-toiminnan kehittämiseen liittyviä toimia, joiden tavoitteena on työnhakijan nopea työllistymisen avoimille työmarkkinoille. Lisäksi työllistymissuunnitelmaan sisällytetään tarvittaessa työnhakijan palvelutarpeen mukaisia julkisia työvoima- ja yrityspalveluja sekä muita työnhakijan osaamista, työmarkkinavalmiuksia sekä työ- ja toimintakykyä lisääviä palveluja ja työnhakuun tai yritystoiminnan kehittämiseen sekä työllistymiseen vaikuttavan työ- ja toimintakyvyn tai terveydentilan selvittämiseen liittyviä toimia.

Työllistymissuunnitelmassa on sovittava suunnitelman toteuttamisen seurannasta ja määräajasta, jonka kuluessa työnhakijan on ilmoitettava suunnitelman toteuttamisesta. Jos työ- ja elinkeinotoimisto edellyttää työnhakijan oman ilmoituksen lisäksi muuta selvitystä suunnitelman toteuttamisesta, tämä on kirjattava suunnitelmaan.

Työ- ja elinkeinoviranomainen ja työnhakija hyväksyvät työllistymissuunnitelman. Suunnitelman rakenteesta, hyväksymisestä ja arkistoinnista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Työnhakijan velvollisuudet

Työttömyysetuutta hakevan työnhakijan on haettava aktiivisesti työtä ja koulutusta. Lisäksi hänen on osallistuttava palvelutarpeensa arvioimiseen, työllistymissuunnitelman laatimiseen ja tarkistamiseen sekä palveluihin, jotka tukevat hänen työnhakuaan ja edistävät hänen työmarkkinavalmiuksiaan ja työllistymistään.

Työttömyysetuutta hakeva työnhakija on velvollinen ilmoittamaan työllistymissuunnitelman toteutumisesta työ- ja elinkeinotoimistolle sen määräämällä tavalla. Ilmoitettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työnhakijan on ilmoitettava työ- ja elinkeinoviranomaiselle yhteystietojensa muutoksesta. Henkilön on säilytettävä työnhakuvelvollisuuden täyttämiseen liittyvät selvitykset ja esitettävä ne työ- ja elinkeinotoimistolle sen pyynnöstä.

14 §

Työ- ja elinkeinotoimiston velvollisuudet

Työ- ja elinkeinotoimiston on tarjottava työtä ja koulutusta sekä järjestettävä työllistymissuunnitelmaan sisältyviä palveluja työ- ja elinkeinotoimiston käytettäväksi osoitettujen määrärahojen rajoissa.

Työ- ja elinkeinotoimiston on seurattava työllistymissuunnitelman toteutumista ja osaltaan huolehdittava palveluprosessin etenemisestä.

15 §

Muistutus

Työ- ja elinkeinotoimisto muistuttaa työnhakijaa kirjallisesti hänen menettelynsä vaikutuksesta työllistymiseen ja hänen mahdolliseen oikeuteensa saada työttömyysetuutta, jos työnhakija:

1) jättää saapumatta alkuhaastatteluun, työnhakukeskusteluun tai täydentävään työnhakukeskusteluun taikka kotoutumisen edistämisestä annetun lain 9 §:ssä tarkoitettuun alkukartoitukseen;

2) ei muulla tavoin asioi työ- ja elinkeinoviranomaisen kanssa sen antamassa määräajassa ja edellyttämällä tavalla;

3) jättää ilmoittamatta työ- ja elinkeinotoimiston edellyttämällä tavalla, miten hän on toteuttanut työllistymissuunnitelmaansa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa;

4) ei aloita työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovittua palvelua tai palvelu keskeytyy työnhakijasta johtuvasta syystä; tai

5) muulla tavoin jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaansa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa.

3 luku

Työnvälitys

1 §

Työnvälityksen tavoite ja yleiset periaatteet

Työnvälityksellä edistetään työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista siten, että avoimet työpaikat täyttyvät ja työtä hakevat saavat työtä nopeasti.

Työnvälitys perustuu työnantajan ja työntekijän sopimusvapauteen sekä vapaaseen valintaan.

Työnvälityksestä Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen sekä kansainvälisestä harjoittelusta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Työnvälityspalvelut

Työ- ja elinkeinoviranomainen julkaisee ja välittää tietoja avoimeksi ilmoitetuista työpaikoista työnantajan toimeksiannon mukaisesti, jollei 8 §:ssä toisin säädetä. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimisto esittelee työnantajalle tämän kanssa sovitulla tavalla työnhakijoita, jotka ovat sopivia avoimeen työpaikkaan.

Työ- ja elinkeinoviranomainen tarjoaa työnhakijalle mahdollisuuden julkaista tämän laatima työllistymistä tukeva esittely siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa.

Työ- ja elinkeinotoimisto ohjaa työnhakijaa hakemaan hänelle sopivia työpaikkoja. Työ- ja elinkeinotoimisto arvioi työpaikan sopivuutta työnhakijalle ottamalla huomioon työnhakijan työkokemuksen, koulutuksen ja muun osaamisen sekä työkyvyn.

3 §

Työnhakuvelvollisuus

Ellei 5—7 §:stä johdu muuta, työttömän ja työttömyysuhan alaisen työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolme sellaista kuukauden kestävästä tarkastelujaksoa, jonka aikana työnhakijan on haettava neljää työmahdollisuutta. Tarkastelujakso voidaan asettaa alkamaan takautuvasti, jos se on työnhakijan edun mukaista. Tarkastelujaksoja voidaan painavasta syystä yhdistää haettavien työmahdollisuuksien määrää muuttamatta.

Vaikka työnhakija ei ole työtön tai työttömyysuhan alainen, hänelle asetetaan työnhakuvelvollisuus, jos hän:

- 1) opiskelee työvoimakoulutuksessa;
- 2) opiskelee omaehtoisia opintoja tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22—24 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna; tai
- 3) on palkkatuetussa työssä.

Jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioi, ettei tarkastelujakson aikana ole haettavissa neljää sellaista työmahdollisuutta, johon työnhakija voisi työkokemuksensa, koulutuksensa ja muun osaamisensa sekä työkykynsä ja hänellä mahdollisesti oleva työttömyysturvalain 2 a luvun 8 §:ssä tarkoitettu ammattitaitosuoja huomioon ottaen työllistyä, tarkastelujaksolla haettavien työmahdollisuuksien määrää alennetaan, tai jos haettavissa olevia työmahdollisuuksia ei ole lainkaan, työllistymissuunnitelmaan ei sisällytetä työnhakuvelvollisuutta. Työnhakuvelvollisuuden alentamisen perusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta

Työnhakuvelvollisuutta voi täyttää:

- 1) hakemalla sellaista vähintään kaksi viikkoa kestävästä työsuhteesta tehtävää työtä, johon työnhakija voi perustellusti olettaa voivansa työllistyä;
- 2) hakemalla yksilöityä työpaikkaa työ- ja elinkeinotoimiston tekemän työtarjouksen perusteella;
- 3) hakemalla lisätyötä omalta työnantajalta;
- 4) etsimällä työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettuna yrittäjänä tehtäviä sellaisia työmahdollisuuksia, joihin työnhakija voi perustellusti olettaa voivansa työllistyä;
- 5) julkaisemalla 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun esittelyn;
- 6) muilla 1—5 kohdassa tarkoitettuja toimia vastaavilla toimilla, joiden tavoitteena on työllistyminen.

5 §

Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset

Työnhakuvelvollisuus alkaa työsuhteen päättymisestä, jos työnhakija on yli kaksi viikkoa kestävässä muussa kuin palkkatuetussa työssä, jonka työaika on yli 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta.

Lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaa siitä, kun hänelle on järjestetty 2 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu työnhakukeskustelu sen jälkeen, kun lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Työnhakuvelvollisuus alkaa siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu, jos työnhakija:

- 1) opiskelee arviolta yli kuukauden kestävässä työvoimakoulutuksessa;
- 2) osallistuu arviolta yli kuukauden kestävässä 4 luvussa tarkoitettuun työkokeiluun;
- 3) on arviolta yli kuukauden ajan työajan osalta muussa kuin 2 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettussa palkkatuetussa työssä; tai
- 4) on arviolta yli kuukauden kestävässä yhdenjaksoisessa kuntoutuksessa.

6 §

Haettavien työmahdollisuuksien määrä ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset

Ellei 3 §:n 3 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, vähintään kaksi viikkoa kestävässä osa-aikatyössä olevan tai työaikaa lyhentämällä lomautetun työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolmen kuukauden tarkastelujakso, jonka aikana työnhakijan tulee hakea yhtä työmahdollisuutta.

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan, jos työnhakijan säännöllinen työaika on enintään 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta. Toteutuneen työajan vaikutuksesta työnhakuvelvollisuuteen säädetään työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:ssä.

Ellei 1 momentista, 3 §:n 3 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, arviolta yli kuukauden ajan tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22—24 §:ssä tarkoitettulla tavalla omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevan työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää opintojen ajalle kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joista kuitenkin aikana työnhakijan tulee hakea kolmea työmahdollisuutta. Työnhakuvelvollisuuteen sovelletaan 1 momentissa sekä 3 ja 7 §:ssä säädettyä siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu.

7 §

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

Työnhakuvelvollisuutta ei aseteta, jos:

1) työ- ja elinkeinotoimisto, kunta tai Kansaneläkelaitos on todennut, että työnhakijalla on monialaisen yhteispalvelun tarve, ja työnhakija on täyttänyt 25 vuotta ja ollut työtön yhtäjaksoisesti 12 kuukautta, tai hän on alle 25-vuotias ja ollut työtön yhtäjaksoisesti kuusi kuukautta;

2) työnhakija ei luotettavana pidettävän lääketieteellisen selvityksen mukaan ole työkykyinen työttömyysturvalain 2 a luvun 8 §:ssä tarkoitettuna ammattitaitosuojan aikana työkokemustaan ja koulutustaan vastaavaan työhön ja ammattitaitosuojan päätyttyä mihinkään työhön ja hän noudattaa työllistymissuunnitelmaansa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa siltä osin, kuin suunnitelmassa on sovittu työkyvyttömyyden perusteella myönnettävän etuuden hakemisesta ja hakeutumisesta työ- ja toimintakykyä parantavaan kuntoutukseen;

3) työnhakija opiskelee tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22—24 §:ssä tarkoitettulla tavalla omaehtoisia luku- ja kirjoitustaidon opintoja työttömyysetuudella tuettuna ja opinnot ovat työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla päätoimisia;

4) työnhakija opiskelee työnantajan kanssa yhteishankintana hankitussa tai vastaavalla tavalla järjestetyssä työvoimakoulutuksessa;

5) työnhakija on estynyt olemasta työmarkkinoilla työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla;

6) työnhakijan työttömyys päättyy taikka hän aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan kuukauden kuluessa; työnhakuvelvollisuus jätetään asettamatta sen tarkastelujakson osalta, jonka aikana työttömyys päättyy taikka varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa alkaa.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa edellytetään lisäksi, että työnhakijan tilanne kokonaisuutena arvioiden on sellainen, ettei työllistyminen avoimille työmarkkinoille ole mahdollista.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa säädettyä sovelletaan, kunnes työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu. Ensin mainitussa lainkohdassa säädettyä sovelletaan myös työnhakukeskustelun jälkeen, jos työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa on sovittu omaehtoisen luku- ja kirjoitustaidon opiskelun jatkumisesta kuukauden kuluessa suunnitelman laatimisesta tai tarkistamisesta lukien.

8 §

Työpaikkailmoituksen vastaanottamisesta kieltäytyminen ja ilmoituksen poistaminen

Työ- ja elinkeinoviranomainen voi kieltäytyä ottamasta vastaan avointa työpaikkaa koskevaa työpaikkailmoitusta tai poistaa ilmoituksen työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmästä, jos ilmoituksen perusteella on ilmeistä tai työnantajan aiemman menettelyn perusteella taikka muutoin on perusteltua syytä epäillä, että:

- 1) työnantaja rikkoo laissa säädettyä syrjintäkieltoa;
- 2) työnantaja hakee työntekijää työtehtäviin, jotka ovat lain vastaisia tai joihin haetun henkilön työhön ottaminen on kiellettyä;
- 3) työnantaja olennaisesti laiminlyö työsopimuslain 2 luvussa tai erityösopimuslain 2 ja 3 luvuissa säädettyjä velvollisuuksiaan tai velvollisuuttaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja;
- 4) työpaikalla on ilmeinen väkivallan uhka tai siellä esiintyy työntekijän terveydelle haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää taikka muuta epäasiallista kohtelua; tai
- 5) avoimen työpaikan täyttymistä ei tehtävän luonteen tai muun vastaavan syyn vuoksi ole tarkoituksenmukaista tukea työväilytyksellä.

Edellytyksenä ilmoituksen vastaanottamisesta kieltäytymiselle tai sen poistamiselle 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa on, että työnantaja ei ole oikaissut työpaikkailmoitustaan työ- ja elinkeinoviranomaisen kehotuksesta huolimatta.

Työ- ja elinkeinoviranomainen tekee kirjallisen päätöksen ilmoituksen vastaanottamisesta kieltäytymisestä tai ilmoituksen poistamisesta. Muutoksenhausta työ- ja elinkeinoviranomaisen päätökseen säädetään 14 luvun 1 §:ssä.

14 luku

Muutoksenhaku

1 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Työ- ja elinkeinotoimiston ratkaisuun asettaa työnhakijalle työnhakuvelvollisuus, ratkaisuun olla tarjoamatta asiakkaalle asiantuntija-arviointeja, ammatinvalinta- ja uraohjausta, valmennusta tai kokeilua, sekä ratkaisuun olla tukematta työnhakijan omaehtoista opiskelua tai hyväksymättä ilmoitusta tuetun opiskelun keskeyttämisestä, ei saa vaatia oikaisua eikä siitä saa valittaa.

2 §

Muutoksenhaku työnhakijaksi rekisteröimisen epäämistä ja kulukorvausta koskevasta päätöksestä

Poiketen siitä, mitä 1 §:n 1 momentissa säädetään, työnhakijaksi rekisteröimisen epäämistä ja 9 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua kulukorvausta koskevaan päätökseen haetaan muutosta sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalta. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen haetaan muutosta vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

1. Tämä laki tulee voimaan 2 päivänä toukokuuta 2022.

2. Lain 2 luvun 6 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan henkilöön, joka on rekisteröity työnhakijaksi tämän lain voimaantulon jälkeen.

3. Jos henkilö on rekisteröity työnhakijaksi ennen tämän lain voimaantuloa, lain 2 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan, kun työnhakijan edellisestä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleesta 2 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua haastattelun järjestämisestä on kulunut kolme kuukautta.

4. Jos henkilö on rekisteröity työnhakijaksi ennen tämän lain voimaantuloa, lain 2 luvun 6 §:n 1 momentin 3 kohtaa sovelletaan, kun henkilölle on järjestetty edellä 3 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu ja hänen työttömyytensä on jatkunut kuusi kuukautta.

5. Lain 2 luvun 7 §:n 2 momenttia sovelletaan työnhakukeskustelun ja täydentävän työnhakukeskustelun järjestämiseen, jos työnhakijan työvoimakoulutus, työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen opiskelu, työkokeilu, palkkatukijakso tai kuntoutus päättyy 1 päivänä kesäkuuta 2022 tai sen jälkeen.

Helsingissä 30.12.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Tuula Haatainen